

Факультет політичних наук

Декан факультету: **Шевченко Наталія Володимирівна** – кандидат історичних наук, доцент.

Заступник декана факультету: **Гайдай Ольга Михайлівна** – кандидат історичних наук, доцент.

Методист вищої категорії: **Шпаренко Ганна Михайлівна.**

Н. В. Шевченко – декан факультету, кандидат історичних наук, доцент.

Історія факультету бере свій початок з 1997 р. Потреба Миколаївського регіону у кваліфікованих професіоналах-політологах, які мають спеціальну наукову підготовку в царині політичних процесів та інститутів, і обумовила відкриття спеціальності «Політологія». У 1998 р. був створений департамент політичних наук, який очолила доктор педагогічних наук, професор І. А. Мейжис.

З 2000 р. департамент був реорганізований у факультет політичних наук, і першим його деканом став доктор історичних наук, професор М. О. Багмет, з вересня 2006 р. факультет очолила кандидат історичних наук, доцент Н. В. Шевченко. Для підвищення освітнього рівня політологів у кінці 2000 р. на базі Миколаївської філії Національного університету «Кієво-Могилянська академія» за сприяння Інституту політичних та етнопольованих досліджень НАН України був відкритий Миколаївський Центр політичних досліджень. Нині кафедра політичних наук здійснює підготовку бакалаврів та магістрів політології. Наші випускники працюють в органах державної влади, місцевого і регіонального самоврядування, політичних партіях, громадських організаціях, викладачами як політології, так і дисциплін соціально-гуманітарного профілю вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації.

З отриманням ВНЗ статусу класичного гуманітарного університету (2002 р.), сталися зміни в кадровому складі факультету політичних наук. Сучасний соціально-економічний та політичний розвиток України і, зокрема, південного регіону, де запроваджується у життя Закон України «Про спеціальну економічну зону «Миколаїв» та потреба у розширенні міжнародних і міжнаціональних контактів обумовив відкриття у 2003 р. на факультеті політичних наук нової спеціальності «Міжнародні відносини» з підготовкою бакалаврів з міжнародних відносин, яка нині акредитована за IV рівнем, здійснено перший випуск магістрів з міжнародних відносин.

Державні іспити бакалаврів з міжнародних відносин та політологів виявили необхідність в удосконаленні їх освіти як на ниві державного і адміністративного управління, так і гарної історичної підготовки майбутніх фахівців. Тому в 2004 р. на факультеті було відкрито кафедру державної служби, яка координувала підготовку магістрів державної служби. Рішенням вченої ради університету від 8 вересня 2006 р. на базі згаданої кафедри створено Інститут Державного управління.

З 1 вересня 2007 р. на факультеті політичних наук розпочато підготовку фахівців зі спеціальності 6020302 – «Історія» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр». Нині на факультеті навчаються 500 студентів за спеціальностями «Політологія», «Міжнародні відносини», «Історія». Діють чотири кафедри: кафедра політичних наук (завідувач – проф. А. І. Колісніченко), кафедра міжнародних відносин та зовнішньої політики (завідувач – проф. П. М. Тригуб), кафедра історії (завідувач – проф. Ю. В. Котляр) та всесвітньої історії (завідувач – проф. С. В. Пронь). На кафедрах працюють 7 докторів

наук, професорів, 16 кандидатів наук, доцентів, 4 старших викладачі, 3 асистенти-викладачі та 7 висококваліфікованих навчально-методичних працівників.

На факультеті діє аспірантура з політичних наук, історії України та всесвітньої історії. З 2003 р. існує спеціалізована вчена рада із захисту кандидатів політичних наук (23.00.01 – теорія та історія політичної науки; 23.00.02 – політичні інститути та процеси), яку очолює д.і.н., проф. М. О. Багмет.

На факультеті склалися не тільки наукові школи політологів, державного управління, а й історична. З 1996 р. у Миколаєві діє Регіональний Центр історії Нижнього Подніпров'я та Побужжя Інституту історії України Національної Академії наук України (керівник – проф. П. М. Тригуб), який є координатором історико-краєзнавчих досліджень на Миколаївщині і співпрацює з обласним краєзнавчим музеєм, музеєм історії суднобудування, художнім музеєм, обласним державним архівом, науковцями миколаївських вузів. За роки своєї діяльності члени Регіонального Центру доклали чимало зусиль для розширення тематики краєзнавчих студій. До роботи Центру були задіяні викладачі миколаївських вузів, працівники краєзнавчого музею та обласного архіву.

З 1998 р. у МДГУ ім. Петра Могили виконується комплексна наукова тема «Історія та сучасні соціально-політичні проблеми Причорномор'я України», яка координує наукові дослідження кафедр факультету політичних наук. Потужною є видавнича наукова діяльність кафедр факультету: з 1998 р. щоквартально виходять у світ «Наукові праці МДГУ ім. Петра Могили.»(серія «Політичні науки» та «Історичні науки», з 2007 р. – «Сучасна українська політика», а з 2008 р. – «Історичний архів», які визнаються Вищою атестаційною комісією України як фахові видання, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів кандидата, доктора наук.

Результативність аспірантури з історії України ЧДУ ім. Петра Могили і вагомість школи істориків-краєзнавців університету не залишилася поза увагою наукової корпорації істориків України – Інституту історії України НАН України в особі його директора академіка В. А. Смолія. У листопаді 2006 р. було поновлено договір про співпрацю у рамках Регіонального Центру історії Нижнього Подніпров'я та Побужжя Інституту історії України на базі Миколаївського державного гуманітарного університету імені Петра Могили.

У жовтні 2008 р. було відкрито спеціалізовану вчену раду з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальностями: 07.00.01 – «Історія України», 07.00.02 – «Всесвітня історія» (голова – д.і.н., проф. П. М. Тригуб).

Для забезпечення рівня освіти, який відповідає міжнародним вимогам, університет має постійні та міцні зв'язки з різними міжнародними організаціями і закордонними університетами. Розширюється практика запрошення провідних іноземних учених для викладання в ЧДУ ім. Петра Могили, а також організовується стажування наших студентів та викладачів у закордонних університетах. Факультет політичних наук має досвід наукового співробітництва з університетом Ка Фоскарі (Венеція, Італія), яке розпочалося у 2007 р. за ініціативи доктора історичних наук, професора В. Н. Станко. У рамках підписаної угоди про співробітництво між двома університетами був підготовлений україно-італійський науковий проект з археології «Радіовуглецева хронологія поселень Північного Причорномор'я та Криму у фінальному плейстоцені та ранньому голоцені». Однак у лютому 2008 р. професор В. Н. Станко пішов із життя, залишивши незавершеним як науковий україно-італійський проект, так і справу подальшого вивчення відомої археологічної пам'ятки кам'яної доби в с. Анетівка Доманівського району Миколаївської області, яку він досліджував упродовж 25 років. Його італійський колега Паоло Біаджі не тільки продовжив реалізацію проекту, а й залучив до нього інших фахівців з археології епохи палеоліту та неоліту. Так у ході міжнародних наукових читань на честь академіка В. Н. Станко «Людина в історії та

культури», які відбулися у Чорноморському державному університеті імені Петра Могили 19-21 лютого 2009 р., було вирішено започаткувати обмін студентів і викладачів між двома університетами, проведення спільних науково-практичних конференцій з первісної історії, читання лекційних курсів з археології та давньої історії для студентів, участь останніх у археологічних експедиціях в Італії. Згодом італійський професор прочитав публічну лекцію для студентів і викладачів факультету політичних наук, де розповів про свої археологічні дослідження на Близькому Сході. Були також прочитані цикли лекцій з первісної історії для студентів першого курсу спеціальності «Історія». У червні 2009 р. П. Біаджі брав активну участь у підготовці і проведенні «Ольвійського форуму», де обговорювався проект створення «Асоціації університетів України».

Саме в рамках міжнародної співпраці та наукового обміну викладачами між університетами, що уклали в Болоньї «Велику Хартію університетів», у листопаді-грудні 2009 р. до університету приїхали чотири італійські професори з Венеціанського університету «Ca'Foscari» (Ка Фоскарі), які викладали для студентів першого і другого курсу спеціальності «історія» спецкурс «Прадавня історія та археологія». Курс є комплексом дисциплін: «Передісторія Європи» (професор Елізабет Старніні), «Археоботаніка» (професор Ренато Нісбет), «Передісторія басейну Індійського океану» (професор Паоло Біаджі), «Середньовічна археологія» (професор Сауро Джелікі). На лекціях висвітлювався початковий етап становлення й розвитку людини і суспільства та виникнення стародавніх цивілізацій. Розроблений за модульно-кредитною системою, даний курс включає 40 годин лекцій, 8 годин групових занять, 33 години самостійної роботи студентів і завершується підсумковою контрольною роботою за модулями й складанням заліку. Спільна навчальна робота італійських професорів та студентів 2 курсу спеціальності «Історія» знайшла своє продовження у вигляді стажування студентів ЧДУ ім. Петра Могили в університеті Ка Фоскарі у лютому-червні 2010 р. Улітку 2010 р. 3 студенти спеціальності «Історія» взяли участь в археологічних розкопках в Італії, а студентка спеціальності «Міжнародні відносини» Ю. Заїкіна після стажування в університеті Ка Фоскарі продовжила своє навчання у магістратурі Болонського університету.

Факультет політичних наук активно співпрацює із Краківським університетом (Польща). З серпня 2010 р. у ЧДУ ім. Петра Могили стартував новий перспективний проект, фінансований програмою Німецької служби академічних обмінів (DAAD) «Підтримка демократії в Україні». Основною метою реалізації даного проекту є підвищення європейської та демократичної компетентності студентів університету. Ініціатором та розробником даного проекту став німецький університет Саарланда, що тривалий час співпрацює з ЧДУ ім. Петра Могили. Саме представниками даного університету було подано заявку на конкурс програми DAAD. У квітні 2009 р. проект співробітництва між університетом Саарланда і ЧДУ ім. Петра Могили було схвалено та виділено фінансування. У ЧДУ ім. Петра Могили проект був підтриманий деканами як факультету політичних наук, так і філологічного факультету. В межах проекту 20 студентів, що навчаються на різних спеціальностях у ЧДУ ім. Петра Могили, отримують додаткову освіту, з метою поглиблення їх знань щодо процесів демократизації та європейської інтеграції. За результатами вдалого навчання учасники отримують сертифікати «Європаїкум» університету Саарланда.

Особливістю даної програми є те, що в роботі зі студентами були задіяні як німецькі професори, що викладали в нашому університеті протягом серпня-вересня 2009 р., так і викладачі ЧДУ ім. Петра Могили, що пройшли двомісячне стажування в університеті Саарланда: Ю. В. Палагнюк та Ю. Л. Подаєнко. Протягом свого перебування у Німеччині у співпраці із німецькими професорами, ними були розроблені 2 навчальні курси присвячені європейській інтеграції (Ю. В. Палагнюк) та становленню громадянського суспільства (Ю. Л. Подаєнко). Викладання даних курсів у ЧДУ ім. Петра Могили

відбулося протягом листопада-лютого 2009/2010 навчального року із використанням європейських методик викладання. Наступним та завершальним етапом проекту стало стажування студентів даних груп у Німеччині в березні 2010 р. Протягом місячного терміну вони відвідували заняття в університеті Саарланда, а наприкінці даного етапу отримали відповідні сертифікати.

Слід наголосити на тому, що дана програма планується як довгострокова. Вона не завершиться для студентів отриманням сертифікатів. Після цього вони будуть залучатися до різного роду волонтерських проектів та нових програм.

Щорічно десятки студентів факультету політичних наук виїжджають за кордон за освітніми програмами – Work and Travel, Camp America, Fulbright, що дає їм можливість пізнати світ, познайомитися із західною системою освіти, щоб згодом продовжити свою діяльність за магістерськими програмами за кордоном.

Окрім країн Європи і Америки, студентські вояжі включають і країни Азії. Так студентки А. Штевіна, В. Хомутіна, К. Аргірова, І. Фат'янова, Д. Панчук, які вивчають японську мову в рамках Центру японської культури ЧДУ імені Петра Могили, отримали сертифікати міжнародного зразка з японської мови і готуються до візиту в Японію.

В останній час велику зацікавленість у студентів викликає вивчення китайської мови. Цьому сприяє й запровадження спеціалізованого курсу в Інституті Конфуція, який передбачено відкрити у ЧДУ імені Петра Могили за сприяння китайського університету м. Дечжоу, з яким укладено договір про співробітництво і обмін студентами та викладачами. Філіали Інституту Конфуція нині діють у багатьох країнах Європи та Азії. У 2007 р. у Києві, а в 2008 р. у Харкові теж почали діяти такі Інститути. У січні 2010 р. делегація ЧДУ імені Петра Могили в рамках програми «Підхід до Китаю» відвідала КНР і сприяла розгортанню роботи з вивчення китайської мови та культури. У червні 2010 р. ЧДУ імені Петра Могили відвідала делегація з Китаю. А у листопаді 2010 р. три студенти університету розпочали річне навчання в Дечжоузькому університеті.

Студенти факультету на археологічних розкопках
в селі Анетівка Доманівського району

Зустріч з представниками університету Ка Фоскарі (Італія)

Перебування делегації університету в Китаї

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК

А. І. Колісніченко – завідувач кафедри, доктор історичних наук, професор.

Історія факультету політичних наук розпочалася у 1997 р. Потреба Миколаївського регіону у кваліфікованих професіоналів-політологів, які мають спеціальну наукову підготовку в царині політичних процесів та інститутів, і зумовила відкриття спеціальності «Політологія». Для підвищення освітнього рівня політологів у кінці 2000 р. на базі Миколаївської філії Національного університету «Києво-Могилянська академія» за сприяння Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України був відкритий Миколаївський Центр політичних досліджень. Із травня 2003 р. в університеті діє Спеціалізована вчена рада із захисту, якій надано право проводити захист дисертацій за спеціальностями: 23.00.01 – «Теорія та історія політичної науки»; 23.00.02 – «Політичні інститути та процеси».

З 1998 р. щоквартально виходять у світ «Наукові праці» (серія «Політичні науки»), а з 2007 р. – «Сучасна українська політика: політики і політологи про неї».

Політологія – наука про політику та її взаємовідносини з особистістю та суспільством, котра посідає одне з чільних місць у сучасному суспільствознавстві. На сучасному етапі з'явилася потреба у виробленні компетентних процедур і рішень. Це визначило гострий попит на кваліфікованих професіоналів-політологів, які мають спеціальну наукову підготовку.

Навчання в ЧДУ ім. Петра Могили допомагає сформувати у студента-політолога високу гуманітарну, правову, історичну культуру, філософське мислення, поняття загальноцивілізаційних процесів, забезпечити єдність суспільствознавчих і природничих наук.

Кафедра політичних наук здійснює підготовку бакалаврів та магістрів політології з такою метою, щоб випускники могли працювати:

- в інститутах державної влади, органах місцевого та регіонального самоврядування;
- у політичних партіях, громадських організаціях і рухах, асоціаціях, фондах гуманітарного, соціально-політичного та економічного напрямків;
- радниками, консультантами, помічниками керівників підприємств, установ, організацій з питань управління персоналом, організаційно-виховної роботи, підвищення кваліфікації спеціалістів і робітників;
- політологами в наукових інститутах, центрах, дослідницьких групах, які займаються вивченням і прогнозуванням політичних процесів;
- співробітниками у засобах масової інформації;
- викладачами вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації і викладати як політологію, так і дисципліни соціально-гуманітарного профілю, а саме: соціологію, культурологію, основи права тощо.

Кадровий склад кафедри:

Колісніченко Анатолій Іванович, завідувач кафедри, доктор історичних наук, професор. Коло наукових інтересів: історія зарубіжної політичної думки, історія державного будівництва, проблеми парламентаризму.

Бронніков Віктор Дмитрович, кандидат історичних наук, доцент. Коло наукових інтересів: проблема маргінальності в політичній науці, політична конфліктологія, політика і розвиток територій.

Курілло Вадим Євгенович, кандидат історичних наук, доцент. Коло наукових інтересів: латентна політика, політичні системи та політичні режими сучасності.

Левченко Леся Олександрівна, кандидат політичних наук, доцент. Коло наукових інтересів: політична психологія та політична іміджологія, історія та теорія політичних партій та рухів.

Ярошенко Віра Миколаївна, кандидат політичних наук, доцент. Коло наукових інтересів: концепція громадянськості у вітчизняній політичній науці, гендерні аспекти в політиці.

Чуррін Роман В'ячеславович, кандидат політичних наук, старший викладач. Коло наукових інтересів: виборчі системи держав світу, геополітичні концепції країн Заходу XX-XXI століть.

Простова Ольга Ігорівна, кандидат політичних наук, старший викладач. Коло наукових інтересів: політичні технології, управління виборчими процесами, взаємозв'язок політики та економіки.

Славко Тетяна Олександрівна, кандидат політичних наук, старший викладач. Коло наукових інтересів: трансформаційні процеси в перехідних суспільствах, проблеми становлення місцевої демократії.

Колесніченко Наталя Михайлівна, старший викладач. Коло наукових інтересів: політика і права людини, історія політичної думки України.

Подаєнко Юлія Леонідівна, викладач. Коло наукових інтересів: теорія громадянства, західна суспільно-політична думка другої половини XX – початку XXI століття.

Аспіранти кафедри:

Гуцалова Марина Володимирівна;
Жовнерик Дмитро Миколайович;
Іовчева Аліна Михайлівна;
Соловйова Анна Сергіївна;
Ткаченко Анастасія Валеріївна;
Шкірчак Сергій Іванович;
Штевіна Альона Ігорівна.

Основні публікації викладачів кафедри:

1. Колісніченко А. І. Історія держави і політико-правових вчень Стародавньої Греції та Риму : [навчальний посібник] / А.І. Колісніченко. – Миколаїв : Вид-во МФ НаУКМА, 2002. – 274 с.
2. Колісніченко А. І. Політологія : навчально-методичні матеріали / А.І. Колісніченко. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2003. – 132 с.
3. Колісніченко А. І. Хрестоматія з історії греко-римських політико-правових вчень / А. І. Колісніченко. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005. – 192 с.
4. Курілло В. Є. Латентна політика. Потайні напрямки політичної діяльності: [навчальний посібник] / В. Є. Курілло. – Миколаїв : ТОВ «Фірма «Ліон», 2009. – 592 с.

Колектив кафедри політичних наук

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ

П. М. Тригуб – завідувач кафедри, доктор історичних наук, професор, Заслужений працівник народної освіти України.

Свій початок кафедра бере з вересня 1997 р., коли на економічному факультеті вона була заснована під назвою «Кафедра суспільно-економічних наук». До її складу входили д.і.н., проф. **П. М. Тригуб**, к.філософ. наук, доц. **А. О. Осипов**, к.і.н., доц. **М. М. Шитюк**, к.е.н., доц. **Ю. Ю. Верланов**, к.е.н., доц. **Б. П. Кузьменко**, к.е.н., доц. **Є. Г. Рибась**, ст. викл. **В. А. Палехова**, ст. викладач **Н. В. Маргеліс**, асистенти **Т. Є. Яблунівська**, **Ю. О. Рябенко**. З приходом на роботу до МФ НаУКМА д.пед.н. **І. А. Мейжис** від кафедри відділилася кафедра суспільно-політичних наук. Під назвою «Кафедра соціально-економічних наук» вона функціонувала до листопада 1998 р., коли з приходом д.е.н., проф. **В. Г. В'юна** відбувся її поділ на дві кафедри – економічних наук та історії і філософії.

До складу кафедри історії та філософії увійшли тоді 4 викладачі: д.і.н., проф. П. М. Тригуб (завідувач), к.філос.н., доц. А. О. Осипов, ст. викладач Н. В. Маргеліс і асистент Т. Є. Яблунівська. Відсутній був штатний методист. Кафедра забезпечувала викладання курсів історії України, всесвітньої історії, історії економічних вчень, економічної історії, філософії, теорії пізнання, соціальної філософії, логіки, етики, естетики, історії зарубіжної філософії, історії філософії України, політики та економіки. З відкриттям нових спеціальностей – правознавства і соціальної роботи збільшувався магістеріум й обсяг навчального навантаження, кафедра стала викладати курси історії держави та права України, філософські курси магістеріуму. Це викликало потребу в нових викладачах. У 2000 р. на штатну посаду асистента був переведений аспірант О. П. Тригуб, а після захисту кандидатської дисертації й одержання диплома кандидата наук, він був призначений на посаду в.о. доцента. З 1 жовтня 2000 р. кафедра поповнила свій склад штатним методистом В. О. Стремецькою. З 1 вересня 2001 р. на кафедрі стали працювати кандидати наук Л. В. Броннікова та В. Л. Самчук.

У 2002 р. виникла ідея відкриття спеціальності «Міжнародні відносини». Ця спеціальність була відкрита з 1 вересня 2003 р., у результаті цього кафедра одержала назву «міжнародних відносин, історії та філософії». Вона працювала у попередньому складі, а провідним фахівцем (згодом і завідувачем кабінету) стала аспірантка Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка Ю. О. Седляр.

У грудні 2004 р. на роботу до МДГУ ім. Петра Могили прибув доктор філософських наук, професор В. Л. Гавеля. Керівництво університету вирішило створити самостійну кафедру філософії. На нову кафедру перейшли к.філос.н., доц. А. О. Осипов, к.філос.н., доц. Л. В. Броннікова, ст. викл. Н. В. Маргеліс. Стара кафедра одержала назву «міжнародних відносин та історії» і діяла у такому складі: д.і.н., проф. П. М. Тригуб,

к.і.н., доц. В. Л. Демченко (Самчук), к.і.н., доц. О. П. Тригуб, асистент Т. Є. Богданова, зав. кабінетом Ю. О. Седляр. На умовах сумісництва на кафедрі працювали доктори історичних наук Й. М. Шкляж та С. В. Пронь, а також к.політ.н., доц. О. В. Шевчук.

У червні 2005 р. у Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук захистила Т. Є. Богданова, а в грудні 2005 р. в Інституті міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка Ю. О. Седляр захистила кандидатську дисертацію з політичних наук. Таким чином, всі викладачі кафедри (штатні й сумісники) мали вчені ступені й звання, серед них – 2 доктори наук, професори і 5 кандидатів наук, із них – 3 доценти, що становило 100% її складу. До листопада 2005 р. власної аспірантури кафедра не мала, хоча існувала певна квота у Національному університеті «Києво-Могилянська Академія». Таким чином були підготовлені кандидати наук О. П. Тригуб, О. В. Господаренко, О. В. Кульчицька, О. С. Морозова, Н. В. Давидова. У 2005 р. була відкрита вже власна аспірантура. Першим її аспірантом став О. С. Копил (науковий керівник – доц. О. П. Тригуб). Протягом останніх чотирьох років аспірантами стали Т. В. Вісленкова, Т. О. Михайловський, Л. А. Вовчук, І. В. Чернишов, Т. Ю. Бочкарьова.

У 2006-2007 н. р. у складі кафедри сталися зміни. За власним бажанням звільнилася доц. В. Л. Демченко, вступив до докторантури Київського національного університету імені Тараса Шевченка доцент О. П. Тригуб, після закінчення аспірантури на посаді асистента стала працювати Н. В. Давидова. З вересня 2006 р. кафедра одержала назву «Кафедра міжнародних відносин і зовнішньої політики». Успішно в 2007 р. було проведено першу акредитацію спеціальності за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр», у 2008 р. – спеціаліста, а у 2010 р. – магістра.

В останні роки склад кафедри поповнився висококваліфікованими спеціалістами: з Херсона прибув на посаду професора к.і.н., доц. Є. Г. Сінкевич (2007 р.), із Миколаївського державного університету ім. В. О. Сухомлинського – к.політ.н., доц. О. В. Шевчук, який у вересні 2009 захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора політичних наук. Після закінчення докторантури на кафедру повернувся к.і.н., доц. О. П. Тригуб. Отже, нинішній склад кафедри виглядає таким чином: д.і.н., проф. П. М. Тригуб – зав. кафедри, д.політ.н., доц. О. В. Шевчук, д.і.н., в.о.проф. О. П. Тригуб, к.і.н., в.о. проф. Є. Г. Сінкевич, к.і.н., доц. Є. Г. Богданова, к.політ.н., в.о. доц. Ю. О. Седляр, к.і.н., ст. викл. Н. В. Давидова, завідувачем кабінетом було призначено О. О. Звездову, представницю першого випуску магістрів з міжнародних відносин даної кафедри.

Кафедра проводить навчально-виховну, методичну та наукову роботу і забезпечує викладання циклу спеціальних дисциплін з міжнародних відносин. Започатковано кафедральну комплексну тему «Релігійний фактор у міжнародних відносинах». Видані методичні посібники із всесвітньої історії, історії України, політики і релігії, релігієзнавства, країнознавства, міжнародних організацій, історії міжнародних відносин, дипломатичного та консульського права, аналізу та прогнозування зовнішньої політики, хрестоматія з історії міжнародних відносин (1789-1918 рр.). Нині готуються до видання курс лекцій з всесвітньої історії, хрестоматія з історії міжнародних відносин. Викладачами, аспірантами та здобувачами кафедри за час її існування (з 1997 р.) видано понад 400 наукових праць, із них – 19 монографій та навчальних посібників. На кафедрі було підготовлено та захищено три докторські дисертації (С. В. Пронь, О. В. Шевчук, О. П. Тригуб), 14 кандидатських (О. П. Тригуб, В. О. Стремєцька, О. В. Господаренко, Л. Л. Левченко, Т. Є. Богданова, О. В. Серединський, Ю. О. Седляр, Т. М. Пронь, О. С. Морозова, О. В. Кульчицька, О. С. Копил, Н. В. Давидова, М. О. Мінц, В. А. Вербицький), завершують роботу над кандидатськими дисертаціями аспіранти Т. В. Вісленкова і Т. О. Михайловський. 6 докторів і доцентів кафедри є членами спеціалізованих вчених рад, а д.і.н., проф. П. М. Тригуб очолює спеціалізовану вчену із захисту кандидатських

дисертацій з історії України і всесвітньої історії. Кафедра у 2009-2010 рр. провела дві міжнародні конференції, члени кафедри беруть участь у численних міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях.

Колектив кафедри працює зі студентами у науковому та виховному плані, підтримує творчі зв'язки з відповідними кафедрами Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Донецького національного університету, Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, Інститутом історії України НАН України, цілого ряду університетів Російської Федерації, Угорщини, Латвії, Польщі та інших країн.

Колектив кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики

КАФЕДРА ІСТОРІЇ

Ю. В. Когляр – завідувач кафедри, доктор історичних наук, професор.

Кафедру історії засновано у 2007 р. Вона забезпечує викладання дисциплін спеціальності «Історія» на факультеті політичних наук, а також «Історії України» на всіх спеціальностях ЧДУ імені Петра Могили.

Кафедральна наукова тема: «Історія Степового Побужжя».

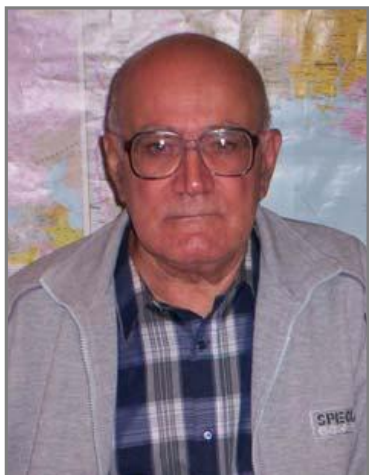
При кафедрі з 2010 р. діє Миколаївське відділення Інституту історії України Національної Академії Наук України.

Метою діяльності відділення є історична евристика та едіція (пошук науково вартісних історичних документів, їх наукове опрацювання, підготовка до публікації та видання), дослідження історії Чорноморського регіону з найдавніших часів до сьогодення та актуальних проблем історії України.

Завідувач кафедри історії – **Котляр Юрій Вадимович** – доктор історичних наук, професор, Відмінник освіти України, Лауреат Миколаївської обласної культурологічної премії ім. М. Аркаса в номінації «Історичні, етнографічні, археологічні дослідження, охорона культурної спадщини», нагороджений почесними грамотами Міністерства освіти і науки України, орденом Української Православної Церкви «Преподобного Нестора Літописця» та знаком «Петро Могила».

Коло наукових інтересів: історія України, історичне краєзнавство, аграрна історія, військова історія України, історія етнічних меншин України, сакральна історія України.

Має більше 200 наукових праць, із них – 25 монографій, навчальних посібників та методичних рекомендацій: «Військова історія України» (2000), «Повстанство. Селянський рух на Півдні України (1917-1925)» (2003), «Селянство Півдня України: доба нової економічної політики (1921-1929 рр.)» (2004), «Історія рідного краю. Березнегуватщина» (2006), «Повстанський рух етнічних меншин Півдня України (1917-1931)» (2008), «Висунська і Баштанська республіки (До 90-ї річниці проголошення)» (2009).

З 2007 до 2008 рр. на кафедрі історії працював **Станко Володимир Никифорович** – визначний археолог, історик, етнолог, доктор історичних наук, професор, дійсний член Російської Академії природничих наук (по секції антропології та археології), Лауреат державної премії України в галузі науки і техніки, відомий своїми дослідженнями епох мезоліту (Мирне) та пізнього палеоліту (Анетівка II), автор понад 140 наукових публікацій: «Мирное. Проблемы мезолита степей Северного Причерноморья» (1982), «Финальный палеолит и мезолит Горного Крыма» (1994), «Історія первісного суспільства» (1999), «First Cattle-Breeders of the Azov-Pontic Steppes» // Prehistoric Steppe Adaptation and the Horse. – Cambridge (2003), «Mesolithic economy in the North Pontic steppes» // BAR 1224. – Oxford (2004).

Персональний склад кафедри:

Шевченко Наталія Володимирівна – кандидат історичних наук, доцент, декан факультету політичних наук ЧДУ імені Петра Могили, Відмінник освіти України, Лауреат Миколаївської обласної культурологічної премії ім. М. Аркаса, має подяку Кабінету Міністрів України. У 1999 р. стажувалася в Гарвардському університеті (США). Секретар Всеукраїнського наукового товариства з вивчення XVIII ст., член Виконкому міжнародного товариства з вивчення XVIII ст. (Оксфорд, Великобританія). Коло наукових інтересів: політична історія українського суспільства XV-XVIII ст., козацтво України, гендерна історія. Має більше 100 наукових праць: «Короткий довідник з історії України» (1994), «Малий словник історії України» (1997), «The contribution of Ukrainian Thinkers to political Culture of the Enlightenment» // Studies on Voltaire and Eighteenth-century. Voltaire Foundation – Oxford (1997), «Політика і гендер» (2002), «Ягелонська спадщина» у світлі сучасних українських історичних студій» (2008), «Входження чи повернення до Європи? (Україна у пошуках своєї європейської ідентичності)» (2010).

Гайдай Ольга Михайлівна – кандидат історичних наук, доцент, заступник декана факультету політичних наук ЧДУ імені Петра Могили, Лауреат Миколаївської обласної культурологічної премії ім. М. Аркаса, нагороджена медаллю «За добросовісний труд» та орденом «Заслуженный сотрудник СГУ». Коло наукових інтересів: історія України, всесвітня історія, історія Росії, історія освіти. Має 30 публікацій: «Проблеми української освіти на сторінках журналу «Украинская жизнь» (1999), «Культурологічні та освітні аспекти програм українських політичних партій (1900-1917)» (2004), «Система національної освіти України в контексті історично-цивілізаційного розвитку (на матеріалах преси 1905-1914 рр.)» (2008), «Американський дослідник Річард Уортман про Олександра II та його час» (2010).

Мрзово Ольга Станіславівна – кандидат історичних наук, доцент. Коло наукових інтересів: історія України, історичне краєзнавство, історія мовного питання в Україні, історія національного відродження українців кінця XIX – початку XX ст. Має більше 30 публікацій: «Голодомор. Документальні свідчення трагедії на Миколаївщині» (2008), «Мовний фактор як головний принцип цивілізаційного розвитку України кінці XIX – на початку XX століття» (2008), «Українська шкільна освіта в Галичині (кінець XIX – початок XX століття)» (2008), «Інтеграція України до європейського освітнього простору: шляхи історії» (2010).

Міронова Ірина Сергіївна – кандидат історичних наук, доцент, докторант, Відмінник освіти України. Коло наукових інтересів: історія України, національні меншини України, національна ідея, історія поштових установ України. Автор понад 70 наукових праць: «Етнічні меншини. Словниково-документальні матеріали» (2005), «Діяльність поштових установ Півдня України (друга половина XVIII – XIX ст.)» (2005), «Національні меншини України» (2006), «Діяльність Одеської військово-польової пошти в період Першої світової війни» (2008), «Роль поштових закладів у європейській інтеграції України XX ст.» (2010).

Кульчицька Олена Василівна – кандидат історичних наук, доцент. Коло наукових інтересів: історія України, історія громадських та політичних організацій Півдня України. Має 20 публікацій: «Етнологія України» (2009), «Роль громадських організацій кінця XIX – початку XX ст. у культурному житті Півдня України» (2010).

Толмачова Оксана Іванівна – старший викладач. Коло наукових інтересів: первісна історія та археологія. Автор біля 10 публікацій.

Чокан Катерина Петрівна – завідувача кабінетом, аспірант. Коло наукових інтересів: етнографія та етнологія Півдня України. Автор біля 10 публікацій.

Колектив кафедри історії

КАФЕДРА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

С. В. Пронь – завідувач кафедри, доктор історичних наук, професор.

Кафедру було засновано 1 вересня 2007 р. Штатними працівниками є: **С. В. Пронь** (зав. кафедрою, доктор історичних наук, професор), **О. М. Гайдай** (кандидат історичних наук, доцент), **Т. М. Пронь** (кандидат історичних наук, доцент), **Т. Є. Панченко** (зав. кабінетом). Сумісники: **Й. М. Шкляж** (доктор історичних наук, професор), **І. В. Піструїл** (кандидат історичних наук, доцент). З 1 жовтня 2008 р. відкрито аспірантуру (07.00.02 – «Всесвітня історія»). Аспіранти кафедри – **В. В. Мельниченко, І. Є. Підберезних, М. В. Печерська, Д. С. Пронь, С. В. Резніченко, А. О. Хмель, С. С. Шейн**.

Провідних наукових напрямків діяльності кафедри два: «Національно-історичне минуле і міждержавні відносини в системі країн сучасної західної цивілізації» (реєстраційний номер 0110U000740); «Країни Азіатсько-Тихоокеанського регіону в ХХ-ХХІ століттях: історія, зовнішня політика, дипломатія» (реєстраційний номер 0110U000739).

За три роки існування професорсько-викладацьким складом кафедри підготовлено і надруковано 1 монографію, 4 навчальних посібники, 2 довідники, понад 70 наукових статей. Серед них – «Японія – США – Росія: співробітництво та суперництво в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні» (2008. – 296 с.); «Міжнародні відносини та зовнішня політика. 1914-1991» (2009. – 140 с.); «Світова та європейська інтеграція» (2008. – 340 с.); «Трансформація НАТО в сучасних умовах» (2009. – 24 с.); «Україна – НАТО: трансформація відносин» (2009. – 20 с.); «Історія Японії: від реставрації Мейдзі до сьогодення» (2010. – 559 с.).

Кафедрою було організовано і проведено науково-практичні конференції: «Дослідження джерел з історії українського і польського народів» (Київ – Херсон – Миколаїв, 14-15 вересня 2007 р.); III міжвузівську конференцію «Науковий потенціал вищої школи» (Миколаїв, 2007); «Україна та Польща на міжнародній арені» (Київ – Миколаїв, 18-19 вересня, 2008 р.); «Соціокультурний розвиток Причорноморського регіону: європейський контекст» (Миколаїв, 21 жовтня 2009 р.), «Українська діаспора: діяльність, джерела та дослідження» (Ялта, 11-15 червня 2010 р.).

Викладачі та аспіранти кафедри виступали з доповідями та повідомленнями на міжнародних наукових форумах: С. В. Пронь (Київ, Ялта, Харків, Запоріжжя, Луганськ, Одеса); О. М. Гайдай (Чернівці, Миколаїв, Ялта); Т. М. Пронь (Познань, Слупськ, Запоріжжя, Київ, Луцьк, Луганськ, Переяслав-Хмельницький); С. В. Резніченко (Київ, Житомир); І. Є. Підберезних (Севастополь, Луцьк, Київ, Луганськ).

На кафедрі працює гурток всесвітньої історії, створено наукові проблемні групи.

До найближчих перспективних планів кафедри відносяться:

– підготовка, написання і публікація навчального посібника «Всесвітня історія» (2011-2013 рр.);

- захист аспірантами кандидатських дисертацій зі спеціальності 07.00.02 – «Всесвітня історія» (з березня-квітня 2011 р.);
- проведення Міжнародної наукової конференції «Північночорноморський регіон (Миколаївщина) у контексті світової історії: від давнини до сьогодення» (вересень 2012 р.).

Колектив кафедри всесвітньої історії